

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Куш О. Є.

к.ю.н., доцент

*Доцент кафедри конституційного,
адміністративного, екологічного
та трудового права*

*Полтавського юридичного інституту
НЮУ імені Ярослава Мудрого*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРИНЦИП НАЛЕЖНОЇ ПІДГОТОВКИ СУДДІВ У СУДОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Незалежність судової влади наділяє суддів усіх рівнів та юрисдикцій правами, але також покладає етичні обов'язки. Останні включають обов'язок виконувати суддівську роботу професійно та старанно, що передбачає, що судді повинні мати високу професійну кваліфікацію, котра здобувається, підтримується та покращується за допомогою навчання, щодо проходження якого вони мають обов'язок, а також право. Тому однією з рекомендацій Консультативної ради європейських суддів є належна підготовка та підвищення кваліфікації суддів на національному та європейському рівнях [1].

Найбільш яскраво ступінь реалізації цієї рекомендації проявляється при вирішенні нестандартних юридичних ситуацій, адже саме такі ситуації характеризують готовність суддів якісно виконувати свої обов'язки. Однією із таких нестандартних ситуацій була спроба посилити відповідальність за керування транспортними засобами (далі – ТЗ) в стані алкогольного сп'яніння шляхом переведення її в кримінальну площину. Детальний аналіз такої спроби та її юридичні наслідки були предметом нашого окремого детального дослідження [2, с. 199–230]. Тому не вдаючись у подробиці констатуємо, що внаслідок невважених дій законодавця та особливостей юридичної техніки вступу в силу Законів України 1 та 2 липня 2020 року відповідальність за керування ТЗ в стані сп'яніння була закріплена у ст. 286–1 ККУ, а з 3 липня 2020 року відповідальність за ці дії повинна наставати за ст. 130 КУпАП (в редакції до 1 липня 2020 р.), а ст. 286–1 ККУ виключена [3].

Це означає, що найбільш проблемною ситуацією, з якою могли стикатись судді в цьому аспекті, це випадки розгляду справ про адміністративні правопорушення по цій категорії справ 1 та 2 липня 2020 року.

Адже з формальної точки зору в ці дні керування ТЗ в стані сп'яніння не було адміністративно караним діянням, а відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 247 КУпАП провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю при скасуванні акту, який встановлює адміністративну відповідальність.

Тому, вважаємо, корисним буде дослідити судову практику у період з 01.07.2020 по 02.07.2020 року та визначити наскільки суди були готові дотримуватись букви закону.

Так, в єдиному реєстрі судових рішень наявно 1095 судових рішень першої інстанції по ч. 1–4 ст. 130 КУпАП. За результатами аналізу цих рішень отримано наступні результати: у 481 випадку особу визнано винною у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 1–4 ст. 130 КУпАП та накладене відповідне адміністративне стягнення (44% випадків); у 165 випадках справу було закрито у зв'язку з відсутність події і складу адміністративного правопорушення за п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП (15% випадків); у 161 постанові справу було закрито через скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність за п. 6 ч. 1 ст. 247 КУпАП (14,7% постанов); та у 288 справах (більше 26% справ) прийнято інше рішення, яке не стосується аспекту даного дослідження.

Як бачимо, тільки 14,7% рішень, в яких справу закрито через скасування акту, який встановлює адміністративну відповідальність за п. 6 ч. 1 ст. 247 КУпАП, було прийнято у чіткій відповідності до вимог законодавства. Хоча цей відсоток не в повній мірі коректний, оскільки непоодинокими є випадки, коли суди закривали справи, плутаючи різні обставини, передбачені ст. 247: за п. 6 ч. 1 ст. 247 КУпАП, але у зв'язку з відсутністю події і складу адміністративного правопорушення [4; 5]

Переважає ж більшість справ (44%), всупереч позиції Верховного суду України [6] закінчилась визнанням особи винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого відповідною частиною ст. 130 КУпАП та накладенням відповідного адміністративного стягнення. Дослідження змісту цих постанов вказує, що судді навіть не згадували останні законодавчі зміни цих питань та розглядали ці справи за звичною процедурою.

Вищевказане свідчить, що рекомендації Консультативної ради європейських суддів про належну підготовку та підвищення кваліфікації суддів підлягають впровадженню у судову систему України та належного контролю за реалізацією цих рекомендацій з боку уповноважених структур.

Список використаних джерел:

1. Висновок № 4 (2003) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо належної підготовки та підвищення кваліфікації суддів на національному та європейському рівнях / URL: court.gov.ua/inshe/mss/ (дата звернення 14.04.2025 р.);
2. Куш О. Є. Юридична відповідальність за керування транспортними засобами в стані сп'яніння: новели законодавства та правові наслідки. *Захист прав, свобод та інтересів людини і громадянина: галузево-правовий дискус.* Монографія. Харків: Видавництво «Право», 2023. 450 с.;
3. Роз'яснення Комітету з питань правоохоронної діяльності ВРУ «Щодо окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» № 720-IX від 17 червня 2020 року» від 15.07.2020 / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001450-20/card6#Public> (дата звернення 14.04.2025 р.);
4. Постанова Погребищенського районного суду Вінницької області від 01.07.2020 р. Справа № 143/492/20 / URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90177137> (дата звернення 14.04.2025 р.);
5. Постанова Зінківського районного суду Полтавської області від 02.07.2020 р. Справа № 530/674/20 / URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90268672> (дата звернення 14.04.2025 р.);
6. Лист Верховного Суду України щодо редакції статті 130 КУпАП / Вих. № 3566/0/2–20 від 31.12.2020.

Мельниченко В. С.

*Головний спеціаліст юридичного відділу
комунальної власності та приватизації
управління юридичного забезпечення
Департаменту управління активами
Запорізької міської ради*

ТЕОРЕТИКО – ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ: МІЖНАРОДНИЙ РІВЕНЬ

В країнах ЄС та США існує безліч науковців, які одночасно мають практичний досвід реалізації принципів і напрямів перехідного право-

Костенко С. К.	
ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЗВІЛЬНЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА: МІЖ ПРАВОМ І ПОЛІТИКОЮ	46
Кравченко М. О.	
РОЗУМНІСТЬ СТРОКУ РОЗГЛЯДУ ЯК СКЛАДОВА ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД	50
Крицька І. О.	
ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРАВОСУДДЯ В КОНТЕКСТІ ДОТРИМАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	53
Кубаєнко А. В.	
ПРАВОСУДДЯ БЕЗ БАР'ЄРІВ: РОЛЬ ЦИФРОВИХ РІШЕНЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПУБЛІЧНОГО ДОСТУПУ ДО СУДУ	57
Кухнюк Д. В., Запара С. І.	
ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ У СФЕРІ ПРАЦІ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА	61
Куш О. Є.	
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРИНЦИП НАЛЕЖНОЇ ПІДГОТОВКИ СУДДІВ У СУДОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ.....	68
Мельниченко В. С.	
ТЕОРЕТИКО – ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ: МІЖНАРОДНИЙ РІВЕНЬ	70
Москвич Л. М.	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАСАДИ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	73
Муза О. В.	
ДО ПИТАННЯ ПРО СУЧАСНИЙ СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ	77
Назаров І. В.	
ПЕРЕВІРКА НА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ДОСТУП ДО СУДДІВСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	80
Нестерчук Л. П.	
СУДОВА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ФОРМА РОЗВИТКУ СУДОВОЇ СИСТЕМИ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	83
Овсяннікова О. О.	
ВПРОВАДЖЕННЯ ЄСІТС: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	88